

متن پرسش

با عرض سلام و ادب خدمت استاد بزرگوار؛ در کانال مطالب ویژه، کلیپی از فرمایشات حضرت امام در جمع اعضای مجلس خبرگان قانون اساسی درباره جایگاه اساسی اراده عمومی در امر اداره اجتماع و عدم حرکت بر خلاف جریان و حرکت کلان و خواسته مردم پس از انقلاب و تمایز نهادن بین وکالت و ولایت برای اعضای آن مجلس و مطرح نکردن هر مبحثی در جایگاه قانونگذاری با توجه به انعکاس بین مردم، قرار داشت که حضرتعالی به آن اشاره ای داشتید. با توجه به این فرمایش امام و اشارات حضرتعالی در نسبت مردمی بودن و آزادی در حکومت اسلامی، با چه افق و دیدی باید این بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار امسالشان با نمایندگان مجلس را فهم کرد که فرمودند: «یکی از شاخصه‌های نماینده انقلابی اینست که با عموم مردم همراه است اما عوامزده نیست. جَوَزه نشوید. بعضی از مشکلات ما در بخشی از این سالها بخاطر این بود که جَوَزه شدیم. همراهی با مردم، غیر از عوامزدگی و جَوَزدگی و تحت تأثیر های و هو قرار گرفتن است. یکی از مهمترین خصوصیات امام (ره) همین بود؛ اگر یک وقتی یک نظری داشت که همه با او مخالف بودند و او معتقد بود که این نظر، نظر شرعی و درست است، می‌ایستاد؛ می‌گفت همه دنیا هم با من مخالف باشند، باشند. نماینده انقلابی آن کسی است که جَوَزه نمی‌شود. شما یک قانون را تصویب کردید، به نظر شما قانون درستی هم بوده، یک عده‌ای مخالفت کردند، نگاه کنید آیا این مخالفین منطق درستی دارند یا ندارند؛ اگر منطق درستی داشتند البته می‌پذیرید، اگر منطق درستی نداشتند بایستید؛ بگویید بله، من تصویب کردم این قانون را، پایش هم می‌ایستم. اینکه در فضای مجازی و مانند اینها علیه ما، علیه مجلس، علیه این قانون جنجال کنند، نباید شما را به زانو در بیاورد.»

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حساسیت بحث در همین‌جا است که از یک طرف نمایندگان مردم بخصوص خبرگان که مخاطب امام در آن جلسه هستند باید متوجه باشند برداشت‌های شخصی خود را هر چند از نظر آن‌ها حجت باشد، مقابل رأی مردمی که آن‌ها را به عنوان وکیل در موضوع خاص انتخاب کرده‌اند؛ قرار ندهند. زیرا انتخاب کلی مردم به عنوان مثال «جمهوریت» بوده. حال اگر یکی از آقایان خبرگان معتقد باشند جمهوریت مطابق برداشت او از اسلام صلاح نیست و ممکن است جمهور مردم اشتباه کند. حضرت امام متذکر می‌شوند وظیفه او آن است که به عنوان وکیل مردم مقابل رأی جمهور قرار نگیرد و این غیر از موقعی است که موضوع، کاملاً از نظر شرع بیّن است مثل حجاب.

این‌جا است که هرگز نباید کسی خلاف آنچه از نظر شرع بین است، نظر بدهد هرچند همه آحاد مردم چیز دیگری بخواهند. تأکید حضرت امام آن بود که خبرگان مواظب باشند به بهانه‌های برداشت‌های شخصی مقابل رأی اکثریت از آن جهت که اکثریت بر خلاف شرع اجماع نمی‌کند، نایستند. در آن حدّ که حتی رهبر معظم انقلاب معتقدند شرط مشروعیت حاکمیت فقیه، مقبولیت او توسط مردم است. به عنوان مثال می‌فرمایند:

مشروعیت حکومت فقط رأی مردم نیست؛ پایه‌ی اصلی تقوا و عدالت است؛ منتها تقوا و عدالت هم بدون رأی و مقبولیت مردم کارایی ندارد؛ لذا رأی مردم هم لازم است. ۱۳۸۲/۹/۲۶ و یا در جای دیگر می‌فرمایند:

مشروعیت دادن به رأی مردم و بیعت مردم، این یک اصل اسلامی است. ۱۳۶۶/۳/۲۲ و نیز می‌فرمایند:

هیچ‌کس در نظام اسلامی نباید مردم، رأی مردم و خواست مردم را انکار کند. حالا بعضی، رأی مردم را پایه‌ی مشروعیت می‌دانند؛ لاقلاً پایه اعمال مشروعیت است. بدون آراء مردم، بدون حضور مردم و بدون تحقق خواست مردم، خیمه‌ی نظام اسلامی، سرپا نمی‌شود و نمی‌ماند. ۱۳۷۸/۳/۱۴

همچنان‌که در سخنان خود در مرقد حضرت امام «رضوان‌الله‌تعالی‌علیه» باز به طور خاص به نقش و رضایت مردم تأکید نمودند. ولی نه آن‌که عده‌ای به نام مردم، فضا سازی کنند و بخواهند جریان‌های تصمیم‌گیر را منفعل نمایند. موفق باشید